

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

YIT Business Premises Oy
Panuntie 11
00620 HELSINKI

Puhdistettavan alueen sijainti

lidesranta 9, Tampere

Kiinteistö:
837-118-0333-0016

Kiinteistön omistaja

Hengitysliitto ry
Y-Tunnus: 0201472-1

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Ilmoitus pilaantuneen maaperän puhdistamisesta toimitettiin Pirkanmaan ELY-keskukselle 12.9.2024.

Tutkimus- ja suunnitelma-asiakirjat

- Lausunto Pilaantuneisuustutkimuksista. Laatinut: A-Insinöörit Civil Oy, 4.12.2023
- Pilaantuneen maa-alueen puhdistuksen väliraportti. Laatinut: A-Insinöörit Civil Oy, 5.9.2024

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Ilmoituksen mukaan tontin eteläosassa on ollut aikoinaan lampi, joka on vuoden 1966 ilmakuvan perusteella jo täytetty. Ilmeisesti lammen aluetta on täytetty sekalaisella täyttömaalla, jossa on ollut mukana mm. tiiliä, betonia, lautta, asfalttia ja puupurua. Täyttömaiden alkuperästä ei ole tietoa. Lisäksi vuoden 1987 ilmakuvan perusteella tontin lounaiskulmassa on aikoinaan sijainnut rakennus, joka on mahdollisesti ollut rautakauppa.

Alueen ja lähiympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö

Alueella voimassa olevassa asemakaavassa (kaava 7198) kohdealue on merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi.

Tontti sijaitsee lidesjärven pohjoisrannalla ja on osa Kalevanharjun etelärinteen lievealuetta. Tontti rajautuu pohjoisessa rautatien luiskan alaosaan, idässä naapurikiinteistöön ja naapurikiinteistöjen piha-alueisiin, lounaassa katualueeseen ja lännessä kaupungin alueeseen. Tontin lounaisrajan läheisyydessä on nykyinen muuntamo. Tontin pohjois- ja länsipuolella on ahdeyökkösen suojelualue.

Ilmoituksen mukaan tontti on viime vuosina ollut metsittynyttä joutoaluetta, jossa on säilytetty mm. hiekoitussepelikasoja. Nyt kiinteistölle on tarkoitus rakentaa uudisrakennuskohde, joka käsittää 4-kerroksisen talon ja piha-alueet.

Alueen maaperä- sekä pohja- ja pintavesitiedot

Tutkitulla alueella on noin 2–3 metriä paksun täyttömaakerroksen alla silttiä, savea ja paikoitellen myös turvetta (lammen pohja).

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on tutkimuskohteesta noin 750 metrin päässä idässä sijaitseva Aakkulanharjun 1-luokan pohjavesialue (0483701).

Tutkimuspisteeseen nro 405 asennetussa pohjavedenpinnan havaintoputkessa vaihteli vesipinta aikavälillä 15.2.2024 – 22.4.2024 tasolla +79,18...+80,88 eli n. 1,5...3,2 m syvyydessä maanpinnasta.

Lähin vesistö on tutkimusalueesta noin 75 m päässä etelässä sijaitseva lidesjärvi, jonka vesipinta on noin +77.8.

Haitta-aineita koskevat tiedot

Alueella tehty maaperätutkimukset

Marraskuussa 2023 tehtyjen pilaantuneisuustutkimusten perusteella tontilla havaittiin bentso(a)pyreenia kynnysarvon ylittävä pitoisuus (0,22 mg/kg) yhdessä tutkimuspisteessä. Missään näytteessä ei havaittu jätettä ja pilaantunutta maa-ainesta arvioitiin olevan alle 100 tonnia. Näin ollen kohteesta ei tehty pima-ilmoitusta ja puhdistustyöt aloitettiin 19.8.2024. Puhdistustyön aloittamisen jälkeen kuitenkin huomattiin, että rakennusjätettä ja haitta-aineita oli tontilla huomattavasti enemmän kuin 100 tonnia, joten Pirkanmaan ELY-keskukseen oltiin yhteydessä 22.8.2024 muuttuneesta tilanteesta ja puhdistuksen laajenemisesta.

Tämän jälkeen alueelle tehtiin mm. kahdeksan koekuoppaa haitta-aineiden ja rakennusjätteen määrän kartoittamiseksi. Koekuoppatutkimuksissa havaittiin rakennusjätettä (enimmäkseen tiiliä, puuta ja betonia) tontin keski- ja eteläosassa. Eniten jätettä havaittiin koekuopissa syvyydeltä 1–3 metriä. Lähes kaikissa koekuopissa havaittiin jätteen lisäksi kynnysarvon tai alemman ohjearvon ylittäviä pitoisuuksia raskasmetalleja ja PAH-yhdisteitä. Haihtuvia VOC-yhdisteitä ei ole havaittu.

Ilmoituksen mukaan kaivantoon tuli maanantain 2.9.2024 rakkasateiden jälkeen vettä ja vesi (7 m³) käytiin poistamassa kaivannosta imuautolla 3.9.2024. Kaivantovedestä otettiin myös vesinäyte, josta tutkittiin liukoiset alkuaineet, PAH-yhdisteet ja öljyhiilivedyt. Kaivantovesinäytetulosten perusteella PAH-yhdisteitä oli yli Vna 1308/2015 vesiympäristölle vaarallisiksi ja haitallisiksi aineiksi yksilöityjen aineiden ympäristölaatunormien, joten kaivantovettä ei saanut pumpata viemäriin.

Ilmoituksessa esitetyn väliraportin mukaan pilaantuneita maa-aineksia on viety 5.9.2024 mennessä Tarasteen kiertotalousalueelle (Suomen Erityisjäte Oy) noin 1700 tonnia, josta kynnysarvon ylittävää, jätteellistä maa-ainesta on ollut noin 1200 tonnia, kynnysarvon ylittävää jätteetöntä maa-ainesta 170 tonnia ja alemman ohjearvon ylittävää, jätteellistä maa-ainesta 300 tonnia.

Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve

Ilmoituksessa maaperän pilaantuneisuutta ja puhdistustarvetta ei ole arvioitu valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisesti. Pilaantunut maa-aines on ilmoituksen mukaan tarpeen poistaa kiinteistöltä uudisrakennuskohteen takia.

Tontin keski- ja eteläosa on täytetty täyttömailla, jonka seassa on rakennusjätettä (mm. tiiliä, betonia, lautta, puupurua, asfalttia) sekä orgaanista ainesta. Puhdistuksen yhteydessä tehtyjen koekuoppatutkimusten ja puhdistuksen aikaisten näytetulosten

perusteella maaperässä on kynnysarvon ja alemman ohjearvon ylittäviä pitoisuuksia PAH-yhdisteitä ja raskasmetalleja. Ilmoituksen mukaan pilaantuneen maan arvioitu määrä on 3000 m³, ja pilaantuneen alueen pinta-ala on 2200 m².

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistustavoitteet

Ilmoituksen mukaan rakennuksen alalta poistetaan kaikki maa-aines, jossa havaitaan jätettä yli 10 % (tilavuusprosenttia). Rakennuksen alapuolisessa maaperässä (vähintään metrin syvyyteen asti tulevasta maanpinnasta) puhdistustavoitteena on metallien, puolimetallien, öljyhiilivetyjen ja/tai PAH-yhdisteiden osalta VNa 214/2007 mukainen alempi ohjearvo ja haihtuvien orgaanisten yhdisteiden osalta VNa 214/2007 mukainen kynnysarvotaso.

Syvemmistä maakerroksista poistetaan rakentamisen vaatimassa laajuudessa maa-ainekset, joiden haitta-aineiden pitoisuudet ylittävät Vna 214/2007 mukaisen ylemmän ohjearvon.

Tontin alueelle rakennettavien viemäriinjojen/kunnallisteknisten rakenteiden ympärillä olevat alueet puhdistetaan, ja maaperästä poistetaan kaikki jätteelliset maa-ainekset vähintään metrin etäisyydelle kunnallisteknisistä rakenteista. Lisäksi viemäriinjojen/kunnallisteknisten rakenteiden alueilta poistetaan maa-ainekset, joiden haihtuvien orgaanisten yhdisteiden pitoisuudet ylittävät VNa 214/2007 mukaisen kynnysarvotason, sekä maa-ainekset joiden haitta-ainepitoisuudet ylittävät metallien, puolimetallien, öljyhiilivetyjen ja PAH-yhdisteiden osalta VNa 214/2007 mukaisen alemman ohjearvotason.

Pysäköintialueelta ja päällystettävältä piha-alueelta poistetaan maa-ainekset, jotka ylittävät VNa 214/2007 mukaisen ylemmän ohjearvotason metallien, puolimetallien, öljyhiilivetyjen ja PAH-yhdisteiden osalta.

Puhdistusmenetelmät ja työn toteuttaminen

Ilmoituksen mukaan maaperän puhdistaminen toteutetaan massanvaihdoilla. Kynnysarvon ja alemman ohjearvon ylittävät jätteettömät sekä jätteelliset maamassat toimitetaan sähköisin siirtoasiakirjoin varustettuna Suomen Erityisjäte Oy:n Tarasten Kiertotalousalueen jätteenkäsittelykeskukseen Kangasalle. Lisäksi jätteensekaiset kaivumaat, jotka eivät sillä haitta-aineita, toimitetaan myös Suomen Erityisjäte Oy:n Tarasten Kiertotalousalueen jätteenkäsittelykeskukseen Kangasalle.

Ilmoituksen mukaan kohteessa ei ole hyödyntämiskelpoisia maa-aineksia. Lisäksi tontti on niin pieni, että työmaa-alueella ei ole mahdollisuutta väliavarastoida hyödynnettävää maa-ainesta.

Puhdistustyö on ollut käynnissä elokuusta 2024.

Puhdistustöiden valvonta, seuranta, tarkkailu ja raportointi

Ilmoituksen mukaan haitta-ainepitoisuuksiltaan kunnostustavoitteen ylittävät sekä jätteensekaiset maamassat poistetaan alueelta. Kaivun aikana kuljetettavan maa-aineksen haitta-ainepitoisuuksia seurataan kenttä- ja laboratoriokokein, pääsääntöisesti laboratoriokokein.

Työn valvojaksi on nimetty ennen kunnostustöiden aloittamista ympäristöasiantuntija. Työn valvojan ja urakoitsijan yhteistiedot on ilmoitettu ympäristöviranomaisille ennen töiden aloittamista.

Puhdistustavoitteen toteutuminen varmistetaan tarpeellisella määrällä jäännöspitoisuusnäytteitä, jotka analysoidaan laboratoriossa. Jäännöspitoisuusnäytteistä on analysoitu PAH-yhdisteet ja alkuaineet sekä tarvittaessa öljyhiilivedyt. Jäännöspitoisuusnäytteiden analyysitulokset liitetään laadittaviin loppuraportteihin.

Puhdistamisen terveys- ja ympäristövaikutukset ja niiden ehkäisy

Ilmoituksen mukaan massojen kuljetukset ja käsittely hoidetaan siten, ettei ympäristölle aiheudu pölyhaittoja. Pölyäminen estetään tarvittaessa kastelulla. Työ on pääosin verrattavissa normaaliin maarakennustyöhön, joka ei aiheuta ympäristöhaittoja.

Viranomaisen ratkaisu

Pirkanmaan ELY-keskus on tarkastanut Tampereella, osoitteessa lidesranta 9, sijaitsevan kiinteistön 837-118-333-16 pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan ilmoituksen ja hyväksyy sen seuraavin määräyksin:

Puhdistustavoitteet

1. Alue tulee puhdistaa riskinarviointiin perustuen sellaiseen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Alueen maaperästä tulee poistaa maa-ainekset, joiden haitta-ainepitoisuudet ylittävät Vna 214/2007 alemman ohjearvotason. Lisäksi alueelta tulee poistaa jätteensekaiset maa-ainekset, jotka sisältävät jätettä yli 10 tilavuusprosenttia.

Alueen päällystämätön pintamaa on puhdistettava vähintään 0,5 metrin syvyyteen siten, että sen haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä minkään haitta-aineen osalta Vna 214/2007 kynnysarvotasoa tai alueen luontaista taustapitoisuutta, mikäli luontainen taustapitoisuus on korkeampi kuin kynnysarvotaso.

Vähintään kahden metrin syvyyteen tulevien rakennusten alapuolisesta maaperästä sekä viiden metrin etäisyydeltä rakennusten seinälinjasta tulee poistaa maa-ainekset, joiden VNa:n 214/2007 mukaisten

haihtuvien orgaanisten yhdisteiden pitoisuudet ylittävät kynnysarvotason ja muut haitta-ainepitoiset maa-ainekset, jotka ylittävät alemman ohjearvotason.

Pilaantuneet maat on poistettava vesijohtokaivannoista vähintään 0,5 metrin etäisyydelle putkista ja kaivanto on täytettävä pilaantumattomilla maa-aineksilla. Mikäli vesijohtokaivantojen alueelle jää maaperään orgaanisia haitta-aineita, on vesijohtomateriaalina käytettävä diffuusiosuojattua putkea.

2. Kiinteistöllä tehtävien kaivutöiden aikana on otettava maaperänäytteitä mahdollisten pilaantuneiden alueiden laajuuden, kaivussyvyyden ja kaivettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien tarkastamiseksi. Näytteet on otettava siten, että maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulevat edustavasti selvitettyiksi.

Työn aikana on pidettävä kirjaa maaperänäytteenotosta, eri käsittelypaikkoihin toimitettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista ja määristä sekä puhdistettavalla alueella hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista, määristä ja hyödyntämispaikoista.

Jos näytteiden tutkimisessa käytetään kenttämittaustuloksista, on kenttämittaustuloksista vähintään joka kymmenennen näytteen, kuitenkin vähintään kahden näytteen tulos jokaiselta kaivualueelta, tarkastettava laboratoriomittauksilla. Laboratorionäytteistä on analysoitava vähintään alueella tehdyissä tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

Alueen yleinen hoito ja järjestys

3. Puhdistettava alue on aidattava ja varustettava pilaantuneen maaperän puhdistuksesta kertovin kyltein.
4. Pilaantuneen maa-aineksen kaivu, lastaus ja muut puhdistukseen liittyvät työvaiheet on suunniteltava ja toteutettava siten, että pilaantunutta maa-ainesta ei leviä ympäristöön. Puhdistustyön aikana on huolehdittava, ettei puhdistamisesta aiheudu haittaa tai vaaraa alueella tai sen lähistöllä oleskeleville eikä muuta terveys- tai ympäristöriskiä. Lisäksi puhdistustyössä on huomioitava ja noudatettava asemakaavoituspäällikön 05.04.2024 antamaa viranhaltijapäätöstä §10, *Poikkeamishakemus XVIII (Kalevanharju), lidesranta 9, oppilaitoksen rakentaminen TRE:321/10.03.01/2024*.

Maa-ainesten käsittely ja varastointi

5. Poistettavat pilaantuneet ja jätteensekaiset maa-ainekset sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset, joita ei hyödynnetä määräyksen 9. mukaisesti, on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottopaikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineksia.

6. Kaivetut pilaantumattomat maa-ainekset ja eri tavoin pilaantuneet tai eri tavalla käsiteltävät maa-ainekset on pidettävä erillään kaivun, lastaamisen, mahdollisen välivarastoinnin ja kuljetuksen aikana.
7. Kaivettuja maa-aineksia voidaan tarvittaessa välivarastoida alueella, jonka puhdistamisesta ilmoitus on tehty, esim. näytteiden analysoinnin vaatiman ajan. Välivarastoinnin on oltava mahdollisimman lyhytaikaista, ja se on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu maaperän pilaantumista, pilaantumattoman ja haitta-ainepitoisen maa-aineksen sekoittumista, haitta-ainepitoisen maa-aineksen pölyämistä, haitta-ainepitoisten suoto- ja valumavesien muodostumista tai muuta terveys- tai ympäristöhaittaa. Pirkanmaan ELY-keskus voi tarvittaessa antaa määräyksiä maa-ainesten peittämisestä tai muista tarvittavista toimenpiteistä.
8. Mikäli pilaantuneita massoja välivarastoidaan päällystämättömällä alueella, on alueen maaperän pintakerroksen pilaantumattomuus varmistettava edustavalla näytteenotolla välivarastoinnin päätyttyä.

Kaivettujen maa-ainesten hyötykäyttö

9. Puhdistettavalla alueella voidaan hyödyntää sieltä kaivettavia maa-aineksia, joiden haihtuvien orgaanisten yhdisteiden pitoisuudet alittavat Vna 214/2007 mukaisen kynnysarvotason ja muut haitta-ainepitoisuudet ovat alle VNa 214/2007 mukaisen alemman ohjearvotason. Hyötykäytettävät maa-ainekset eivät saa sisältää jätettä yli 10 tilavuusprosenttia. Hyötykäytettäviä maa-aineksia ei saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen.
10. Hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää edustavan näytteenoton avulla ennen maa-ainesten hyödyntämistä. Kynnysarvotason ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset on erotettava pilaantumattomista maa-aineksista selkeästi erottuvalla huomiorakenteella. Hyötykäytettyjen maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ja hyödyntämispaikat on dokumentoitava. Selvitys maa-ainesten hyötykäytöstä on liitettävä määräyksessä 18. edellytettyyn loppuraporttiin.

Maa-ainesten kuljettaminen

11. Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytylle toiminnanharjoittajalle. Pilaantunut maa-aines on peitettävä kuljetuksen ajaksi ja liikenne on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu pöly- tai meluhaittoja. Lisäksi pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksista on laadittava siirtoasiakirjat, joista tulee ilmetä jätelain (646/2011) 121 §:n, 121a §:n ja 121b §:n edellyttämät tiedot. Siirtoasiakirjat on oltava mukana kuljetuksen aikana ja se on luovutettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjojen tiedot tulee viedä SIIRTO-rekisteriin. Siirtoasiakirjoja on säilytettävä kolme vuotta.

Kaivantovesien käsittely

12. Pinta- ja hulevesien pääsy alueelle kaivettuihin kaivantoihin tulee estää. Mikäli pilaantuneella alueella sijaitseviin kaivantoihin kertyy vettä, on sen haitta-ainepitoisuudet selvitettävä ennen kuin vedet johdetaan pois. Vedestä on analysoitava vähintään alueella tehdyissä maaperätutkimuksissa todetut haitta-aineet.

Vettä ei saa johtaa maastoon tai hulevesiviemäriin, mikäli vedessä havaitaan öljykalvoa tai sen sisältämät haitta-ainepitoisuudet ylittävät VNa 1022/2006 liitteen 1 mukaiset ympäristölaatunormit. Veden johtamisesta jätevesiviemäriin tulee sopia vesilaitoksen kanssa hyvissä ajoin ennen veden johtamista. Mikäli kaivantoihin kertynyttä vettä ei voida ominaisuuksiensa vuoksi johtaa sellaisenaan jätevesiviemäriin, on se poistettava esimerkiksi imuautolla tai puhdistettava paikan päällä tarkoitukseen soveltuvalla laitteistolla, jonka käytön Pirkanmaan ELY-keskus on hyväksynyt.

Talteen otettu, haitta-aineita sisältävä vesi on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jolla on lupa vastaanottaa kyseistä jätettä. Vaarallisen jätteen kuljetuksesta on tehtävä siirtoasiakirja jätelain (646/2011) 121 §:n, 121a §:n, ja 121b §:n mukaisesti.

Puhdistustyön lopputuloksen toteaminen

13. Kaivutyön lopuksi kaivantojen seinämistä ja pohjista tulee ottaa edustavat jäännöspitoisuusnäytteet. Ne on otettava niin, että kaivalueen maaperään jäävät haitta-ainepitoisuudet tulevat luotettavasti selvitettyiksi. Näytteistä on analysoitava laboratoriossa vähintään kyseisellä kaivalueella tehdyissä tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.
14. Mikäli maaperään jää puhdistustyön jälkeen määräyksen 1. mukaisten puhdistustavoitteiden ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia, tulee niitä koskien laatia riskinarviointi. Riskinarviointi tulee toimittaa tarkastettavaksi Pirkanmaan ELY-keskukselle, joka arvioi sen perusteella jatkotoimenpiteiden tarpeen.
15. Mikäli kiinteistön maaperään jää puhdistustöiden jälkeen puhdistustavoitteen ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia, tulee kyseisiä haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset erottaa alueelle tuotavista pilaantumattomista täyttömaista selkeästi erottuvan huomiorakenteen avulla.

Valvonta, tiedottaminen ja raportointi

16. Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa päätöksen määräysten noudattamisesta ja puhdistustyön valvonnasta. Valvonnasta vastaavan nimi ja yhteystiedot sekä puhdistuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Pirkanmaan ELY-keskukselle ja Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle

sekä kiinteistön omistajalle ennen toimenpiteiden aloittamista. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös tämän päätöksen mukaisten puhdistustoimenpiteiden lopettamisajankohta.

17. Mikäli puhdistustyön aikana maaperässä havaitaan haitta-aineita, joita ei ole todettu aiemmissa tutkimuksissa tai havaitaan muita lähtötiedoista poikkeavia asioita, jotka voivat vaikuttaa mahdollisiin ympäristö- ja/tai terveysriskeihin, on kyseisistä havainnoista ilmoitettava viipymättä Pirkanmaan ELY-keskukselle, Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä kiinteistön omistajalle jatkotoimenpiteiden sopimiseksi.
18. Tämän päätöksen mukaisista tutkimus- ja puhdistustoimenpiteistä on laadittava loppuraportti, jossa on vähintään esitettävä:
- puhdistustyön toteuttaminen ja karttapiirustus toteutuneista kaivualueista ja -syvyyksistä,
 - kuvaus työn aikaisista näytteenottomenetelmistä ja yhteenvedo työn aikaisesta näytteenotosta,
 - kirjanpitotiedot poistetuista haitta-ainepitoisista maa-aineksista ja muista jätejakeista, niiden toimittamisesta eri hyödyntämis-, käsittely- ja loppusijoituspaikkoihin,
 - kaivettujen maa-ainesten hyödyntäminen alueella,
 - analyysitulokset puhdistetun maaperän haitta-aineiden jäännöspitoisuuksista ja näytteenottopaikkojen sijainnit karttapiirustuksessa esitettyinä,
 - yhteenvedo mahdollisten vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä sekä
 - mahdollinen määräyksen 14. mukainen riskinarviointi.

Loppuraportti on toimitettava Pirkanmaan ELY-keskukselle ja Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä kiinteistön omistajalle kolmen kuukauden kuluessa kaivutyön loppuunsaattamisesta.

Määräysten ja päätöksen perustelut

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle (ELY-keskus), jos puhdistaminen ei luvun 4 nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta

päätöksen. Ilmoituspäätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (PIMA-asetus, 214/2007) on säädetty maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot. Asetuksen 3 §:n mukaan, mikäli yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus maaperässä ylittää kynnysarvon tai alueella, jolla taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava. Arvioinnin on asetuksen 2 §:n mukaan perustuttava arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle. Asetuksessa luetellaan seikat, jotka arvioinnissa on otettava huomioon.

Pilaantunutta aluetta puhdistettaessa tulee usein esille seikkoja, joihin ei ole ennakkotutkimuksista ja -suunnitelmista huolimatta pystytty varautumaan, esim. maaperässä tai pohjavedessä todetaan uusia haitta-aineita taikka todettavat haitta-ainepitoisuudet poikkeavat merkittävästi aiemmista tutkimuksista, pilaantunut alue on arvioitua laajempi tai kaikkea suunnitelmassa esitettyä maa-ainesta ei voida poistaa. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen voi olla tarpeen antaa uusia ohjeita tai määräyksiä työn aikana. (Määräykset 7. ja 17.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 2 luvussa on säädetty yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista kuten toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuudesta (6 §) sekä velvollisuudesta ehkäistä ja rajoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia (7 §), maaperän pilaamiskiellosta (16 §) ja pohjaveden pilaamiskiellosta (17 §). Määräyksissä on huomioitu ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet.

Määräyskohtaiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 133 §:n mukaan pilaantunut maaperä (*pilaantunut alue*) tulee puhdistaa siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Jäännöspitoisuusnäytteenotolla todennetaan maaperän haitta-ainepitoisuudet pilaantuneen maa-aineksen poistamisen jälkeen. Näytteenotolla varmennetaan edellytettyjen puhdistustavoitteiden saavuttaminen sekä saadaan tietoa maaperään kaivujen jälkeen jäävistä haitta-ainepitoisuuksista. (Määräykset 1., 2. ja 13)

Päätöksessä on edellytetty poistamaan päällystämättömästä pintamaasta vähintään 0,5 metrin syvyyteen asti maa-ainekset, joiden haitta-ainepitoisuudet ylittävät Vna 214/2007 mukaisen kynnysarvotason ja/tai alueen luontaisen taustapitoisuustason. Edellä mainittu määräys on annettu, koska siten voidaan hallita pintamaan riskejä ja niiden epävarmuuksia. (Määräys 1.)

Uudisrakennuskohteissa suosituksena kestävän kunnostuksen tavoitteeksi on, että herkästi haihtuvat yhdisteet poistetaan ennen rakentamista niiltä kohteen osa-alueilta, joilta ne saattaisivat kulkeutua rakenteisiin tai rakennuksiin (Ympäristöhallinnon ohjeita 6 I 2014, Pilaantuneen maa-alueen riskinarviointi ja kestävä riskinhallinta). Edellä mainitun terveysriskin hallitsemiseksi päätöksessä on asetettu erilliset puhdistustavoitteet tulevien rakennusten alapuolisen ja piha-alueen maaperän haihtuvien haitta-aineiden pitoisuuksille. Mikäli edellä mainittujen alueiden maaperään jää yli kahden metrin syvyyteen haihtuvia haitta-aineita, on näiden osalta edellytetty arvioimaan mahdolliset sisäilmariskit yksityiskohtaisesti, (Määräys 1.)

Vesijohtokaivannoista on edellytetty poistamaan pilaantuneet maat vähintään 0,5 metrin etäisyydelle asennettavista putkista ja kaivanto täyttämään pilaantumattomilla maa-aineksilla. Lisäksi on edellytetty käyttämään diffuusiosuojattua putkea, mikäli tulevan vesijohdon lähialueelle jää maaperään orgaanisia haitta-aineita. Edellä mainittu määräys on annettu, jotta maaperän orgaaniset haitta-aineet eivät pääse kulkeutumaan vesijohtoveteen ja aiheuttamaan sitä kautta terveysriskiä. (Määräys 1.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 20 § edellyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavalta toiminnalta huolellisuutta ja varovaisuutta ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä onnettomuuksien estämiseksi ja niiden vaikutusten rajoittamiseksi (varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteet). Pilaantuneen maan kaivualueet on edellytetty aidattavaksi sekä merkittäväksi kylteillä, jotta pilaantuneen maan kaivusta ja muista työvaiheista ei aiheudu haittaa tai vaaraa työmaan ulkopuolisille tahoille ja jotta estetään asiattomien pääsy kaivualueelle. (Määräys 3.)

Jätelain (646/2011) 13 §:ssä säädetään, ettei jätteestä tai jätehuollosta saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. (Määräykset 3., 4., 6.–8. ja 11.)

Jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista uudelleenkäyttää, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsitellään. (Määräys 5.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaisesti maaperän ja pohjaveden puhdistustyön yhteydessä kaivettavat jätejakeet on edellytetty toimitettavaksi hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoaikaan. (Määräys 5.)

Jätelain (646/2011) 15 §:ssä säädetään lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta siinä laajuudessa kuin se on

terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi, etusijajärjestyksen noudattamiseksi taikka jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. (Määräys 6.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätelain 11 luvun mukaiseen jätehuoltorekisteriin hyväksytylle kuljettajalle. (Määräys 11.)

Valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (179/2012) 11 §:n mukaan jäte voidaan kuljettaa peitettynä, jos siten voidaan varmistua siitä, ettei jätettä pääse ympäristöön kuormauksen tai kuljetuksen aikana. Poistettavat pilaantunutta maa-ainesta sisältävät kuormat on edellytetty peitettäväksi ja haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on edellytetty pidettäväksi erillään pilaantumattomista maa-aineksista, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 11.)

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneesta maa-aineksesta. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta ja -päivämäärästä, käsittelytavasta toimituspaikassa sekä kuljettajasta. (Määräys 11.)

Jätelain (646/2011) 121a §:n mukaan 121 §:ssä tarkoitettu siirtoasiakirja on laadittava sähköisenä. Siirtoasiakirjan tietojen on oltava koneluettavassa muodossa. Siirtoasiakirjaan tehtävät muutokset on voitava havaita jälkikäteen ja muutokset on tehtävä niin, etteivät alkuperäiset tiedot häviä. Siirtoasiakirjan on oltava luettavissa jätteen siirron aikana ja siinä olevien tietojen on oltava saatavissa kaikille siirtoon osallistuville. Jätteen haltijan on vahvistettava siirtoasiakirjassa annettujen tietojen oikeellisuus, jätteen kuljettajan jätteen kuljetettavaksi ottaminen ja vastaanottajan jätteen vastaanotto sähköisellä allekirjoituksella, sähköisellä leimalla tai muulla luotettavalla sähköisellä todentamismenetelmällä. Jätteen haltijan ja vastaanottajan on säilytettävä siirtoasiakirjan tiedot kolmen vuoden ajan siirron päättymisestä. (Määräys 11.)

Jätelain (646/2011) 121b §:n mukaan siirtoasiakirjan laatineen jätteen haltijan tai kotitaloudesta jätettä noudettaessa jätteen kuljettajan, on huolehdittava siirtoasiakirjan tietojen toimittamisesta 142 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin. Tiedot on toimitettava ilman aiheutonta viivytystä teknisen rajapinnan kautta. Paperisen siirtoasiakirjan tiedot on toimitettava rekisteriin kolmen kuukauden kuluessa siirron päättymisestä sähköisessä asiointipalvelussa. Tiedot voi toimittaa myös muulla rekisterinpitäjän kanssa erikseen sovitulla tavalla, jos tietojen toimittaminen sähköisessä asiointipalvelussa ei ole mahdollista. Jätteen haltija tai kotitaloudesta jätettä noudettaessa

jätteen kuljettaja vastaa antamiensa tietojen oikeellisuudesta. (Määräys 11.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 209 § n mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. (Määräykset 2., 8., 10., 12. ja 13.)

Päätöksessä on hyväksytty ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti puhdistustyön yhteydessä kaivettujen haitta-ainepitoisuuksiltaan puhdistustavoitteet täyttävien maa-ainesten hyötykäyttö puhdistettavalla alueella. Maita ei kuitenkaan saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen, jottei niistä aiheudu riskiä orsi-/pohjaveden laadulle. Päätöksessä on edellytetty täytöissä hyötykäytettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien ja sijoituskohteiden dokumentointia, jotta maa-ainekset voidaan huomioida asianmukaisesti tulevien kaivutöiden yhteydessä. (Määräykset 9. ja 11.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 7 §:n mukaan toiminta on järjestettävä niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Puhdistettavan alueelta mahdollisesti syntyvän pilaantuneen veden poistamisella varmistetaan, etteivät vedessä olevat haitta-aineet pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle eivätkä aiheuta enempää maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 12.)

Mikäli kiinteistön maaperään jää puhdistamisen jälkeen puhdistustavoitteen ylittävä haitta-ainepitoisuuksia, on niiden mahdollisia riskejä edellytetty arvioimaan riskinarvioinnin avulla, jotta valvova viranomainen pystyy arvioimaan tarvittavat jatkotoimenpiteet. Alueen maaperään puhdistustöiden jälkeen mahdollisesti jäävät puhdistustavoitteen ylittäviä orgaanisia haitta-aineita sisältävät maa-ainekset on edellytetty päätöksessä erottamaan alueelle tuotavista pilaantumattomista täyttömaista, jotta maa-ainekset voidaan huomioida asianmukaisesti tulevien kaivutöiden yhteydessä. (Määräykset 14. ja 15.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:ssä ja jätelain 122 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen tiedoksisaantioikeudesta tehtävänsä suorittamista varten. Määräykset 16.–18. on annettu viranomaisvalvonnan kannalta. Puhdistamisen aikainen kirjanpito ja puhdistamisen raportointi ovat tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta. Kirjanpidolla ja raportilla dokumentoidaan tehty näytteenotto-, kaivu- ja muut puhdistustoimenpiteet.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §
Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §
Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)
Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 122 §
Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 40 §
Hallintolaki (434/2003)
Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)
Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)
Valtion maksuperustelaki (150/1992)
Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 638 €.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 58 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 11 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 11.10.2029 saakka. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n perusteella tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Ilmoituksen tekijälle (sähköisesti)

Tiedoksi

Kiinteistön omistaja (sähköisesti)

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (sähköisesti)

A-Insinöörit Civil Oy (sähköisesti)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Pirkanmaan ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Tampereen kaupungin verkkosivuilla.

Tietojärjestelmän päivittäminen

Alueen maaperää koskevat tiedot päivitetään valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 3 olevassa valitusosoituksessa.

Lisätiedot

Asia on käsitelty Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat-vastuualueen ympäristönsuojeluyksikössä. Lisätietoa asiasta antaa ylitarkastaja Kaisa Oikarinen, kaisa.oikarinen@ely-keskus.fi, puh. 0295 036 305)

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Päätöksen on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Oikarinen ja ratkaissut yksikön päällikkö Tuija Sievi-Korte.

Liitteet

Liite 1. Puhdistettavan alueen sijaintikartta

Liite 2. Kaivannon, koekuoppien ja jäännöspitoisuusnäytteiden sijainnit

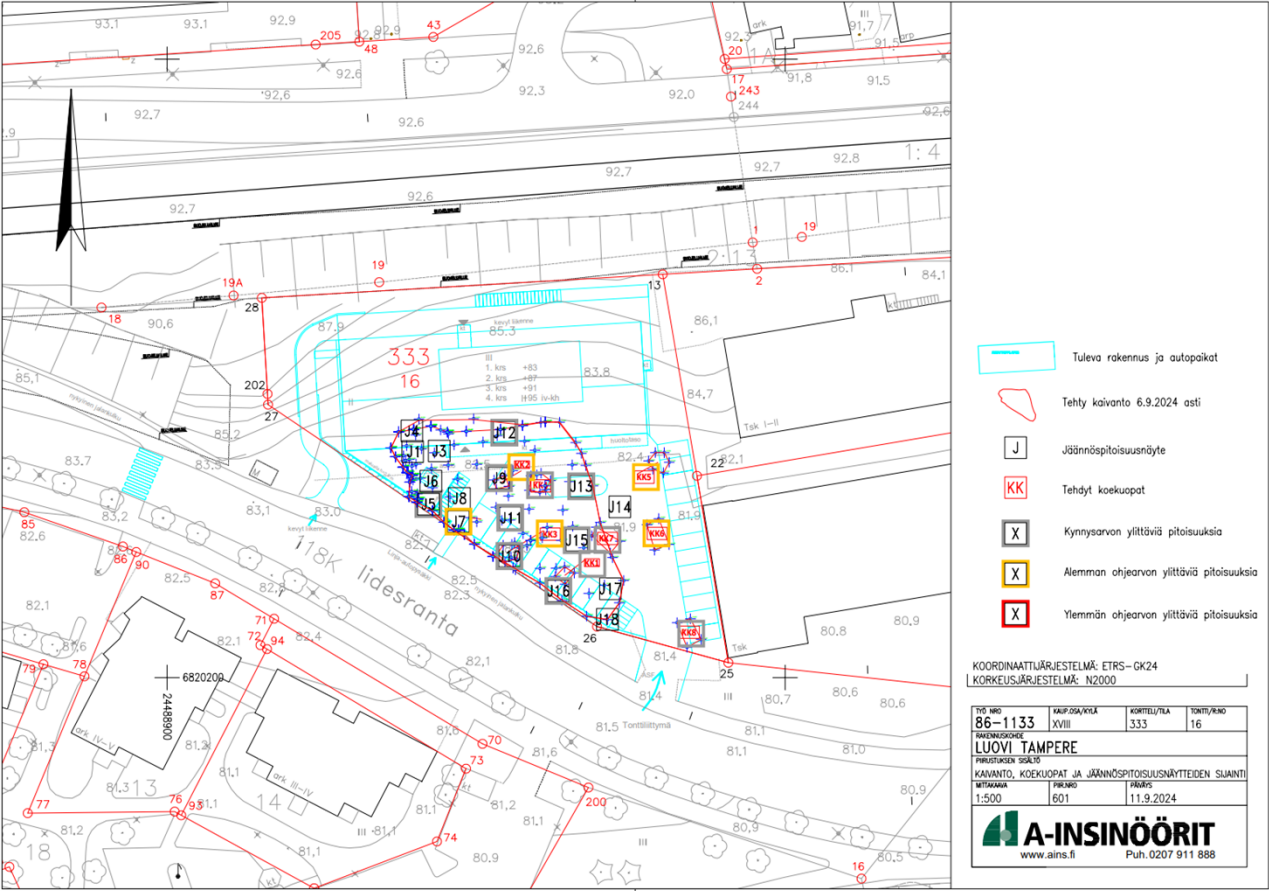
Liite 3. Valitusosoitus

LIITE 1.

Kuva 1. Puhdistettavan alueen sijaintikartta.

LIITE 2.

Kuva 2. Kaivannon, koekuoppien ja jäännöspitoisuusnäytteiden sijainnit

LIITE 3.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen sekä sen käsittelystä perittyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeuteen**. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa **päätöksen tiedoksisaannista**. Päätöksen tiedonsaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7) päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään. **Valitusaika päättyy 18.11.2024.**

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi ja millä perustein (vaatimukset)
- mihin valitusosoitus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on tämän yhteystiedot ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Sähköisesti toimitettua valituskirjelmää ei tarvitse allekirjoittaa.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta,

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Asiamiehelle, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan päämiestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopio, sähköposti tai sähköinen asiointipalvelu) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) ja tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa 270 euron oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Puhelin: kirjaamo 029 56 42780 (ma-pe klo 8.00–16.15)

Puhelinvaihde: 029 56 42611

Faksi: 029 56 42760

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja PIRELY/10075/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/10075/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Oikarinen Kaisa 11.10.2024 10:15

Ratkaisija Sievi-Korte Tuija 11.10.2024 10:24